

ԾԱՅՐԱԳՈՒՅՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՏՎՉՈՒԹՅՈՒՆ

Մայիսի 30-ին, շաբաթ օր, երեկոյան ժամերգութիւնից հետո, Վեհափառ Հայրապետը Մայր Տաճարում ծայրագույն վարդապետական իշխանութիւն շնորհեց Մայր Աթոռի միաբան և Արարատյան թեմի Հայրապետական փոխանորդ հոգեշնորհ Տ. Վահան վարդապետ Տերյանին:

Տ. Վահան վարդապետը նախապես Վեհափառ Հայրապետին էր ներկայացրել ծայրագույն վարդապետի աստիճան ստանալու համար համապատասխան ավարտաճառ, ըստ նորին Ս. Օծութեան կազմած նոր կանոնադրութեան, որը հրատարակվել էր «էջմիածին» ամսագրում:

Վեհափառ Հայրապետի առաջարկով և Գերագույն Հոգևոր Խորհրդի որոշումով կազմվում է ծայրագույն վարդապետական աստիճանի համար ներկայացված ավարտաճառը քննող հանձնաժողով հետևյալ կազմով.

Գերաշնորհ Տ. Հայկազուն աբխազիկոպոս Աբրահամյան՝ Գերագույն Հոգևոր Խորհրդի անդամ և վերատեսուչ Հոգևոր Ճեմարանի:

Գերաշնորհ Տ. Ասողիկ եպիսկոպոս Ղազարյան՝ անդամ Գերագույն Հոգևոր Խորհրդի և դասախոս Հոգևոր Ճեմարանի:

Պրոֆ. Ա. Առաքելյան՝ անդամ Գերագույն Հոգևոր Խորհրդի:

Գրիգոր Բեմեզյան՝ անդամ Գերագույն Հոգևոր Խորհրդի:

Արքուն Հատիտյան՝ «էջմիածին» ամսագրի խմբագիր և դասախոս Հոգևոր Ճեմարանի:

Հանձնաժողովի անդամները նախապես առանձին-առանձին և հանգամանորեն ծանոթանում են հոգեշնորհ Տ. Վահան վարդապետ Տերյանի ներկայացրած ավարտաճառին, որի նյութն էր «Պատմութիւն Ս. էջմիածնի դպրոցի Դ—Ն դարերից մինչև մեր օրերը»:

Այնուհետև, 1964 թվականի ապրիլի 17-ին, գումարվում է հանձնաժողովի ընդհանուր նիստը Մայր Աթոռում, գերաշնորհ Տ. Հայկազուն արքեպիսկոպոսի նախագահութեամբ:

Նիստը բացում է նախագահ սրբազանը: Ապա տեղի է ունենում մտքերի փոխանակութիւն: Հանձնաժողովի անդամները արտահայտվում են հոգեշնորհ Տ. Վահան վարդապետ Տերյանի ներկայացրած ավարտաճառի մասին:

Ավարտաճառը բաղկանում է շուրջ 200 մեքենագրված էջերից, բաժանված 7 գլուխների:

Հանձնաժողովը միաձայն ընդունում է որոշում, որ ավարտաճառի նյութը հետաքրքրական է, շահեկան, և իր ամբողջութեան մեջ առաջին անգամ է, որ ուսումնասիրվում է: Հեղինակն օգտագործել է համապատասխան բոլոր աղբյուրները, կատարել է բարեխիղճ, տրեւաշան աշխատանք: Նյութը լրիվ պատկերն է տալիս Դ—Ն դարերի Ս. էջմիածնի դպրոցի կամ վարդապետարանի գործունեության:

Հանձնաժողովը միջնորդում է Վեհափառ Հայրապետին՝ թույլատրելու Տ. Վահան վարդապետին հանդես գալ ավարտաճառի բանավոր պաշտպանությունում, ըստ կանոնադրության:

Հանձնաժողովի նիստի արձանագրությունը գրավոր կերպով և անդամների ստորագրությամբ, 1964 թվականի ապրիլի 17-ին, ներկայացվում է Վեհափառ Հայրապետին, որը բարեհաճում է նշանակել ավարտաճառի բանավոր պաշտպանությունը 1964 թվականի մայիսի 28-ին:

Մայիսի 28-ին, հետմիջօրեի ժամը 1-ին, Վեհաբանում, տեղի է ունենում հոգեշնորհ Տ. Վահան վարդապետի ավարտաճառի բանավոր պաշտպանությունը:

Նախագահում է Վեհափառ Հայրապետը: Ներկա են Մայր Աթոռի միաբանությունը, Գերագույն Հոգևոր Խորհրդի անդամները, հանձնաժողովի անդամները, Հոգևոր Զեմարանի դասախոսներ:

Գերաշնորհ Տ. Ասողիկ սրբազանը հրապարակում է ավարտաճառը քննող հանձնաժողովի լսարկի 17-ի նիստի արձանագրությունն ու որոշումը և հրավիրում է հոգեշնորհ Տ. Վահան վարդապետին հանդես գալ իր աշխատության բանավոր պաշտպանությամբ:

Հոգեշնորհ Տ. Վահան վարդապետը, շուրջ կես ժամ տևող իր խոսքի մեջ, հանգամանորեն ներկայացնում է իր ավարտաճառի նյութը, նրա 7 գլուխները, օգտագործած աղբյուրները, և վերջում իր որդիական երախտագիտությունն է հայտնում Վեհափառ Հայրապետին՝ իրեն շնորհված այս բարձր վստահության և երջանիկ առիթի համար:

Այնուհետև Տ. Վահան վարդապետը, շուրջ կես ժամ, հանգամանորեն պատասխանում

է Վեհափառ Հայրապետի, քննիչ հանձնաժողովի և ներկաներից ունեց հարցերին:

Տրվում է հինգ րոպե դադար, որի ընթացքում քննիչ հանձնաժողովը գումարվելով, Վեհափառ Հայրապետին է ներկայացնում ավարտաճառի բանավոր պաշտպանության իր գնահատականը, խնդրելով նորին Ս. Օծություն՝ ներկայացված ավարտաճառի գրավոր և բանավոր պաշտպանության հիման վրա, Վահան վարդապետին շնորհել ծայրագույն վարդապետի աստիճան:

Հանդիսության վերջում խոսք է առնում Վեհափառ Հայրապետը և իր գոհունակությունն ու ուրախությունը հայտնում այս առթիվ, շնորհավորելով Տ. Վահան վարդապետ Տեղապետին հաջող պաշտպանության համար: Նորին Ս. Օծությունը շեշտում է, որ 1958 թվականից հետո, առաջինը Մայր Աթոռի միաբան Տ. Վահան վարդապետ Տեղապետն է, որ, ըստ կանոնադրության, ներկայացրել է ավարտաճառ, որը լավ է որպես սկիզբ և որը, որպես կանոն, պետք է շարունակվի ինչպես Մայր Աթոռում, այնպես էլ մեր նվիրապետական մյուս Աթոռների մեջ, իր պատմական, գիտական և բարոյական բարձրության վրա դնելու համար ծայրագույն վարդապետական իշխանության տվչության կարգը մեր օրերում էլ, ինչպիսին էր հնում:

Հանդիսությունը վերջանում է Վեհափառ Հայրապետի պատգամով, ուղղված Մայր Աթոռի միաբանության՝ վառ պահելու մեր եռամեծ վարդապետների նախանձախնդրությունը, հավատը, գիտության սերը, նվիրումը, հայրենասիրությունը Մայր Աթոռում, որովհետև «ծածկնալ գիտութեան վարդապետին բերանք են աշակերտք»:

